

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

(Ο Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος (160(Ι) του 2001 και οι σχετικοί Κανονισμοί Κ.Δ.Π. 506/2001)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το φυλλάδιο αυτό ετοιμάστηκε στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος του Τμήματος Γεωργίας με σκοπό την πλήρη ενημέρωση όλων όσων θ' ασχοληθούν με τη βιολογική γεωργία σχετικά με το νομικό πλαίσιο που διέπει την παραγωγή προϊόντων βιολογικής παραγωγής, το οποίο εγκρίθηκε το Δεκέμβριο του 2001 από τη Βουλή των Αντιπροσώπων, με τον τίτλο «Ο Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος 160 (Ι) του 2001».

Στο φυλλάδιο περιγράφονται τα θεσμικά όργανα, που είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή του Νόμου, τα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής, που καλύπτει ο Νόμος, οι διαδικασίες εφαρμογής και οι πρόνοιες της νομοθεσίας σχετικά με τις ευθύνες του βιοκαλλιεργητή, του βιοκτηνοτρόφου και του μεταποιητή γεωργικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής. Γίνεται, επίσης, αναφορά στον τρόπο ελέγχου, στη διαδικασία εισαγωγής, στον τρόπο σήμανσης και διαφήμισης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής και στις επιβαλλόμενες κυρώσεις στις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Συνοπτικός τίτλος και σκοπός του Νόμου

Ο συνοπτικός τίτλος του «Νόμου που προνοεί για το βιολογικό τρόπο παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα προϊόντα και στα είδη διατροφής» θα αναφέρεται ως «Ο Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος 160 (Ι) του 2001».

Τονίζεται εμφαντικά, ότι το περιεχόμενο του νομικού αυτού πλαισίου με κανένα τρόπο δεν υποκαθιστά, ούτε ακόμα ερμηνεύει οποιαδήποτε διάταξη του Νόμου ή των Κανονισμών που εκδίδονται με βάση αυτόν. Παρέχει ένα περίγραμμα του Νόμου και των σχετικών Κανονισμών, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην εισαγωγή του αναγνώστη στις διατάξεις και πρόνοιες του Νόμου.

Τι εννοούμε με τον όρο βιολογική γεωργία

Παρόλον που στον «Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμο 160 (Ι) του 2001» δεν ορίζεται η έννοια της βιολογικής γεωργίας με σαφήνεια, θεωρείται, ότι αυτή είναι μια διαφορετική μέθοδος γεωργικής παραγωγής κατά την οποία χρησιμοποιούνται πρακτικές φιλικές προς το περιβάλλον (χλωρή λίπανση, βιολογική καταπολέμηση φυτικών εχθρών, κτλ.) που στοχεύουν στις αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος από τη ρύπανση που προκαλεί η σημερινή γεωργική δραστηριότητα, καθώς και στην παραγωγή γεωργικών προϊόντων, χωρίς τη χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.

Η βιολογική γεωργία είναι ένα σύστημα ολοκληρωμένης παραγωγής, με μειωμένους βαθμούς ελευθερίας όσον αφορά την επιλογή των εισροών των θρεπτικών στοιχείων (λιπασμάτων), των φυτοπροστατευτικών ουσιών, και των κτηνιατρικών φαρμάκων, σε σχέση με τα κλασικά συστήματα ολοκληρωμένης παραγωγής. Η βιολογική γεωργία δεν περιορίζεται στην απλή αντικατάσταση των συνθετικών χημικών ουσιών της συμβατικής γεωργίας με τις επιτρεπόμενες εισροές του «Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμου 160 (Ι) του 2001», ούτε περιορίζεται στην παραγωγή προϊόντων με απουσία υπολειμμάτων φυτοπροστατευτικών ουσιών, αλλά απαιτεί ολοκληρωμένη και αειφορική διαχείριση των φυσικών πόρων και του αγροτικού οικοσυστήματος γενικότερα.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

Ο «Περί Βιολογικής Παραγωγής Νόμος 160 (Ι) του 2001» και οι σχετικοί Κανονισμοί που εκδίδονται με βάση αυτόν, στοχεύουν στα εξής:

- Στην εφαρμογή βιολογικών μεθόδων στη διαδικασία παραγωγής, παρασκευής και εμπορίας των προϊόντων βιολογικής παραγωγής χωρίς παράλληλα να επιβαρύνεται δυσμενώς το περιβάλλον.
- Με νομοθετική ρύθμιση, στη διασφάλιση της σήμανσης, πιστοποίησης και των διαδικασιών ελέγχου της πιστοποίησης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής έτσι ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των προϊόντων αυτών στα μάτια των καταναλωτών.
- Στην εγκαθίδρυση θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των βιοκαλλιεργητών της Κύπρου και του εξωτερικού με βάση τη διασφάλιση της ισοδυναμίας των κανόνων παραγωγής, παρασκευής και μέτρων ελέγχου και ασφάλειας που ισχύουν σ' αυτές τις χώρες και της κυπριακής νομοθεσίας (εισαγωγές από χώρες της Ε.Ε. και τρίτες χώρες).

- Παραγωγή υγιεινών/ασφαλών προϊόντων.

1. ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

1.1 Εντεταλμένη Υπηρεσία (Τμήμα Γεωργίας)

Το Τμήμα Γεωργίας, του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος (Υ.Γ.Φ.Π&Π.), ορίζεται με βάση το Νόμο ως η Εντεταλμένη Υπηρεσία (Ε.Υ.) που επιβλέπει το σύστημα Ελέγχου και Πιστοποίησης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής και έχει όλες τις αρμοδιότητες για την εφαρμογή του Νόμου στην Κύπρο. Είναι, επίσης, αρμόδιο για τον έλεγχο των εισαγωγών προϊόντων βιολογικής παραγωγής, την εκπροσώπηση του Υ.Γ.Φ.Π&Π. σε Κοινοτικά Όργανα και διεθνείς Οργανισμούς.

Η Ε.Υ. τηρεί και ενημερώνει το «Μητρώο» επιχειρηματιών και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στους Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης (Ο.Ε.Π.) σε περίπτωση διαπίστωσης παρατυπιών. Επίσης, εξετάζει καταγγελίες για παραβάσεις του Νόμου που υποβάλλονται από το κοινό και ακολούθως λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα (κυρώσεις κτλ.).

1.2 Συμβούλιο Προϊόντων βιολογικής παραγωγής

Διορίζεται από τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, είναι δεκατριμελές, με τριετή θητεία και απαρτίζεται τόσο από μέλη της Δημόσιας Υπηρεσίας, όσο και του Ιδιωτικού Τομέα και προεδρεύεται από το Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας.

Το Σώμα αυτό συμβουλεύει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος σε θέματα που αφορούν τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής και, γενικά, την ανάπτυξη του τομέα. Επίσης, εξετάζει τις αιτήσεις για χορήγηση άδειας λειτουργίας των Οργανισμών Ελέγχου και Πιστοποίησης και υποβάλλει σχετική εισήγηση στην Εντεταλμένη Υπηρεσία.

1.3 Εξουσιοδοτημένοι Λειτουργοί

Ο Υπουργός μπορεί να ορίζει Εξουσιοδοτημένους Λειτουργούς για καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου. Για διενέργεια των απαιτούμενων ελέγχων μπορούν να εισέρχονται σε οποιαδήποτε μονάδα βιολογικής παραγωγής, μεταποίησης, συσκευασίας ή εμπορίας και να εξετάζουν τα προϊόντα ή να λαμβάνουν δείγματα προϊόντων (καταβάλλοντας εύλογο τίμημα) για εξέταση ή να ελέγξουν οποιαδήποτε βιβλία ή έγγραφα. Επίσης, έχουν δικαίωμα να κατακρατούν ή να δεσμεύουν για όσο χρόνο είναι αναγκαίο τέτοια ύποπτα αντικείμενα.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ - ΦΟΡΕΙΣ

2.1 Πεδίο Εφαρμογής – Προϊόν Βιολογικής Παραγωγής

Ο υπό αναφορά Νόμος καλύπτει τα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των μανιταριών, των κτηνοτροφικών και των μελισσοκομικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, καλύπτει τα μη μεταποιημένα, τα μεταποιημένα γεωργοκτηνοτροφικά προϊόντα και είδη διατροφής, καθώς επίσης τις ζωοτροφές, σύνθετες ζωοτροφές και πρώτες ύλες ζωοτροφών.

Όταν στη σήμανση, τη διαφήμιση ή τα εμπορικά έγγραφα, ένα προϊόν ή τα συστατικά του ή οι πρώτες ύλες ζωοτροφών φέρουν τις ενδείξεις «Βιολογικό», αυτό το προϊόν θεωρείται ότι φέρει ενδείξεις σχετικά με το βιολογικό τρόπο παραγωγής του. Σε άλλες χώρες – μέλη της Ε.Ε. η πιο πάνω ορολογία δυνατό να είναι διαφορετική (π.χ. Organic στο Ηνωμένο Βασίλειο, «οικολογικό» στη Γερμανία, Δανία κτλ.). Απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ορολογία «βιολογικό» είναι ότι αυτό το προϊόν έχει παραχθεί ή παρασκευαστεί, έχει ελεγχθεί και πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις αρχές παραγωγής ή παρασκευής που διέπονται από τον υπό αναφορά Νόμο.

Ο Νόμος αυτός εφαρμόζεται ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε διατάξεις άλλης υφιστάμενης νομοθεσίας, που αφορούν την παραγωγή, παρασκευή, εμπορία, σήμανση και επιθεώρηση των προϊόντων που αναφέρονται πιο πάνω.

2.2 «Επιχειρηματίας»

Σημαίνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παράγει, παρασκευάζει ή εισάγει από κράτη – μέλη ή τρίτες χώρες προϊόντα που αναφέρονται πιο πάνω (σημείο 2.1), με σκοπό την εμπορία τους, ή που εμπορεύεται τα προϊόντα αυτά και ο όρος «επιχείρηση» θα ερμηνεύεται ανάλογα.

2.3 Οργανισμοί Ελέγχου και Πιστοποίησης (Ο.Ε.Π.)

Ως τέτοιοι μπορεί να είναι αρμόδιες Δημόσιες Υπηρεσίες, εκτός της Εντεταλμένης Υπηρεσίας, ή Οργανισμοί Δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικοί Οργανισμοί εγκεκριμένοι από την Ε.Υ.

ΜΕΡΟΣ Β: ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Κάθε **επιχειρηματίας** μπορεί να ζητήσει να ενταχθεί στο σύστημα ελέγχου, πιστοποίησης και διάθεσης «προϊόντων βιολογικής παραγωγής», εφόσον ανταποκριθεί στις παρακάτω υποχρεώσεις:

1. Να γνωστοποιεί στο Διευθυντή του Τμήματος Γεωργίας, μέσω των κατά τόπους Επαρχιακών Γεωργικών Γραφείων, τη δραστηριότητα του αυτή συμπληρώνοντας τα προβλεπόμενα ειδικά έντυπα, που μπορεί να προμηθευτεί από το Τμήμα Γεωργίας. Σε αυτά τα έντυπα οφείλει ο επιχειρηματίας να δώσει, μεταξύ άλλων, τις παρακάτω πληροφορίες:

- Όνομα, διεύθυνση του υπευθύνου της μονάδας παραγωγής ή παρασκευής.
- Περιγραφή, κατά περίπτωση (καλλιεργητής, μεταποιητής ή έμπορος) του είδους των εργασιών, καθώς και των παραγόμενων προϊόντων.
- Αριθμός συμβολαίου και όνομα του εγκεκριμένου Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης στον οποίο ο επιχειρηματίας έχει αναθέσει τον έλεγχο της εκμετάλλευσης.
- Στην περίπτωση της αγροτικής εκμετάλλευσης, να αναφέρεται η ημερομηνία κατά την οποία ο επιχειρηματίας σταμάτησε τη χρήση συνθετικών αγροχημικών που δεν επιτρέπονται από το Άρθρο 11 του Νόμου και τους Κανονισμούς που εκδίδονται με βάση τον παρόντα Νόμο.

2. Οι παραπάνω πληροφορίες συνοδεύονται με υπεύθυνη δήλωση και στοιχεία Κτηματολογίου και σχετικό σχεδιάγραμμα των αγροτεμαχίων, αποθηκευτικών χώρων ή χώρων επεξεργασίας, παρασκευής ή συσκευασίας των γεωργικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής και ειδών διατροφής.

3. Θα πρέπει να συμβληθεί με έναν από τους εγκεκριμένους στην Κύπρο Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης και να υποβάλλει την επιχείρησή του στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής που προβλέπει ο υπό αναφορά Νόμος.

Οι επιχειρηματίες που τηρούν τις παραπάνω προϋποθέσεις και τους κανόνες παραγωγής που περιγράφονται στον εν λόγω Νόμο και αποκτούν το σχετικό πιστοποιητικό που εκδίδεται από αδειούχο Ο.Ε.Π., δικαιούνται να χρησιμοποιούν την ένδειξη «**βιολογικό**» στα παραγόμενα, παρασκευαζόμενα ή εισαγόμενα γεωργικά προϊόντα και είδη διατροφής από χώρες μέλη της Ε.Ε. ή τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται σε κατάλογο που εκδίδεται με διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις των διατάξεων των σχετικών Κανονισμών της Ε.Ε.

Τι σημαίνει να είσαι «βιοκαλλιεργητής»

Ένας παραγωγός που θέλει να καλλιεργήσει τα χωράφια του «βιολογικά» θα πρέπει να περάσει μία μεταβατική περίοδο η οποία αναφέρεται ως περίοδος μετατροπής. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου ο γεωργός οφείλει να εφαρμόζει στα αγροτεμάχια που έχει επιλέξει τις αρχές της βιολογικής γεωργίας.

Η **περίοδος μετατροπής** είναι διάρκειας δύο χρόνων προ της σποράς για την περίπτωση των ετήσιων καλλιεργειών και τρία χρόνια πριν από την συγκομιδή για την περίπτωση των πολυετών καλλιεργειών. Αυτός ο χρόνος μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί σε ορισμένες περιπτώσεις, εφόσον λαμβάνεται υπόψη η προηγούμενη χρήση των συγκεκριμένων αγροτεμαχίων και μετά από συναπόφαση του επιβλέποντος Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης και της αρμόδιας Εντεταλμένης Υπηρεσίας.

Προκειμένου ο παραγωγός αυτός να διατηρήσει ή να αυξήσει τη γονιμότητα και τη βιολογική δραστηριότητα του εδάφους, μπορεί να προβεί στις εξής κατάλληλες ενέργειες:

- Καλλιέργεια ψυχανθών, χλωρή λίπανση, καλλιέργεια βαθυρρίζων φυτών και να εφαρμόσει κατάλληλο πρόγραμμα αμειψισποράς.
- Στην ενσωμάτωση στο έδαφος οργανικών υλών αποσυντεθειμένων (π.χ. κοπριάς, κομπόστες κτλ.) οι οποίες παράγονται σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ακολουθούν τις αρχές της βιολογικής κτηνοτροφικής ή φυτικής παραγωγής.

Επίσης, για την ενεργοποίηση των οργανικών λιπασμάτων (παραγωγή κομπόστων) μπορούν να χρησιμοποιούνται τα λεγόμενα «**βιοδυναμικά παρασκευάσματα**» από σκόνη πετρωμάτων, εκχυλίσματα φυτών ή σκευάσματα μικροοργανισμών, γενετικά μη τροποποιημένων.

Όσον αφορά την καταπολέμηση των παρασίτων, ασθενειών και των ζιζανίων, αυτή θα πρέπει να γίνεται με την εφαρμογή των εξής μέτρων:

- Επιλογή κατάλληλων ειδών και ποικιλιών,
- κατάλληλο πρόγραμμα αμειψισποράς,
- προστασία των φυσικών εχθρών και παρασίτων π.χ. διασπορά φυσικών εχθρών,
- καταστροφή των ζιζανίων με φωτιά, καλλιεργητικά μέσα κτλ.

Στην περίπτωση που οι παραπάνω ενέργειες δεν έχουν το επιθυμητό αποτέλεσμα, τότε ο παραγωγός μπορεί να κάνει χρήση των προϊόντων που αναγράφονται στον κατάλογο του Παραρτήματος III των υπό αναφορά Κανονισμών **και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις** και σύμφωνα με την περιγραφή, τις απαιτήσεις που αφορούν τη σύνθεσή τους και τις συνθήκες χρήσης τους.

Το Παράρτημα III έχει πέντε μέρη, το Α που αφορά προϊόντα που χρησιμοποιούνται ως βελτιωτικά του εδάφους και λιπάσματα, το Β που αφορά προϊόντα που χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο των παρασίτων και των ασθενειών των φυτών (παρασιτοκτόνα), το Γ που αφορά τις πρώτες ύλες ζωοτροφών, το Δ που αφορά τα πρόσθετα ζωοτροφών, ορισμένες ουσίες που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων και μεταποιητικά βοηθήματα που χρησιμοποιούνται στις ζωοτροφές και το Ε που αφορά τα επιτρεπόμενα προϊόντα για τον καθαρισμό και την απολύμανση των κτιρίων και των εγκαταστάσεων όπου υπάρχουν ζώα.

Η **συλλογή των βρώσιμων άγριων φυτών ή μερών τους** που αυτοφύονται σε φυσικές περιοχές, δάση ή και σε γεωργικές ζώνες, είναι δυνατό να θεωρηθεί ως βιολογική μέθοδος παραγωγής και τα προϊόντα αυτά ως αυτοφυή βιολογικά προϊόντα, εφόσον:

- Οι ζώνες συλλογής δεν έχουν υποστεί επεμβάσεις με προϊόντα που είναι ασυμβίβαστα με το Παράρτημα III των Κανονισμών για μια περίοδο τουλάχιστον τριών χρόνων πριν από τη συλλογή τους.
- Η συλλογή έχει γίνει με τέτοιο τρόπο που δεν επηρεάζει τόσο τη σταθερότητα του φυσικού περιβάλλοντος όσο και τη διατήρηση των ειδών αυτών στις ζώνες συλλογής.

Επίσης, προβλέπεται με βάση τον υπό αναφορά Νόμο, η παραγωγή βιολογικών μανιταριών. Για την παραγωγή μανιταριών μπορούν να χρησιμοποιηθούν υποστρώματα τα οποία συνίστανται από διάφορα υλικά, όπως κοπριά ή προϊόντα γεωργικής προέλευσης (π.χ. άχυρο) από εκμεταλλεύσεις που εφαρμόζουν βιολογική μέθοδο παραγωγής ή κοπριάς ή τύρφη ή ξύλο και ανόργανα προϊόντα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο Παράρτημα II, Μέρος Α, σημείο 5 των Κανονισμών.

Τι σημαίνει να είσαι «βιοκτηνοτρόφος»

Ο «βιοκτηνοτρόφος», σύμφωνα με τον υπό αναφορά Νόμο, πρέπει να εφαρμόζει μια σειρά κανόνων ή προϋποθέσεων κατά τη διατήρηση, διατροφή, παραγωγή κτλ. των ζώων του. Οι γενικές αρχές που πρέπει να εφαρμόζει ο «βιοκτηνοτρόφος» είναι οι εξής:

- Το σύστημα γεωργίας-κτηνοτροφίας και τα συστήματα βοσκής να διασφαλίζουν μακροπρόθεσμα τη διατήρηση και τη βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη μιας αειφόρου γεωργίας.
- Τα ζώα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους υπαίθριο χώρο ελεύθερης βοσκής με τέτοιο αριθμό ζώων ανά μονάδα επιφανείας, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ολοκληρωμένη διαχείριση της κτηνοτροφικής και φυτικής παραγωγής.
- Εντός της ίδιας μονάδας παραγωγής όλα τα ζώα πρέπει να εκτρέφονται σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής κτηνοτροφίας. Ισχύουν οι παρεκκλίσεις όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα II, Μέρος Β, σημείο 1 των Κανονισμών.

Επίσης, πρέπει να εφαρμόζονται μια σειρά από διάφορους κανόνες, μερικοί από τους πιο βασικούς αναφέρονται πιο κάτω:

1. Μετατροπή γαιών συνδυασμένων με βιολογική κτηνοτροφική παραγωγή

Όταν μετατρέπεται μια μονάδα παραγωγής ολόκληρη ή μέρος της που χρησιμοποιείται για παραγωγή ζωοτροφών, πρέπει να εφαρμόζονται οι κανόνες της βιολογικής παραγωγής, τηρουμένων των περιόδων μετατροπής, όπως ορίζονται, κάτω από τον τίτλο «τι σημαίνει να είσαι βιοκαλλιεργητής», όσον αφορά τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα. Κατά παρέκκλιση από την αρχή αυτή, η περίοδος μετατροπής μπορεί να μειωθεί σε ένα έτος για τους βοσκότοπους, τους υπαίθριους χώρους και τους χώρους άσκησης που χρησιμοποιούνται από ζώα, πλην των χοίρων και πουλερικών ή και στους έξι μήνες όταν οι εν λόγω γαίες δεν έχουν υποστεί στο πρόσφατο παρελθόν χειρισμούς με προϊόντα διαφορετικά από εκείνα που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ των Κανονισμών.

2. Μετατροπή ζώων και κτηνοτροφικών προϊόντων

Προκειμένου να μπορούν τα κτηνοτροφικά προϊόντα να πωληθούν ως βιολογικής παραγωγής πρέπει τα ζώα να έχουν εκτραφεί σύμφωνα με τους κανόνες των παρόντων Κανονισμών για χρονικό διάστημα τουλάχιστον:

- 12 μηνών για ιπποειδή και βοοειδή κρεατοπαραγωγής και οπωσδήποτε κατά τα τρία τέταρτα τουλάχιστον της ζωής τους.
- 6 μηνών για μικρά μηρυκαστικά και χοίρους, ωστόσο για την μεταβατική περίοδο που λήγει στις 24 Αυγούστου 2003 το χρονικό διάστημα για τους χοίρους μειώνεται στους 4 μήνες.
- 6 μηνών για ζώα γαλακτοπαραγωγής, ενώ για τη μεταβατική περίοδο που λήγει στις 24 Αυγούστου 2003 το διάστημα μειώνεται στους 3 μήνες.
- 10 εβδομάδων για τα πουλερικά κρεατοπαραγωγής που εισάγονται στη μονάδα πριν από την τρίτη μέρα της ζωής τους.
- 6 εβδομάδων για πουλερικά αυγοπαραγωγής.

3. Καταγωγή ζώων

Στην επιλογή των φυλών ή τύπων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ικανότητα των ζώων αυτών να προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες, καθώς και η ζωτικότητα και ανθεκτικότητα τους σε ασθένειες. Επίσης, πρέπει να προτιμώνται οι αυτόχθονες φυλές και τύποι.

Τα ζώα πρέπει να προέρχονται από μονάδες παραγωγής που τηρούν τους κανόνες βιολογικής παραγωγής, οι οποίοι καθορίζονται στο Άρθρο 11 του Νόμου και στο Παράρτημα ΙΙ, των Κανονισμών. Ισχύουν οι παρεκκλίσεις όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ, Μέρος Β, σημείο 3 των Κανονισμών.

4. Διατροφή

Η διατροφή στοχεύει στην εξασφάλιση ποιοτικής παραγωγής χωρίς να επιδιώκεται η μεγιστοποίηση της, με ταυτόχρονη όμως ικανοποίηση των θρεπτικών αναγκών των ζώων κατά τα διάφορα στάδια της ανάπτυξης τους. Η καταναγκαστική χορήγηση τροφής απαγορεύεται.

Τα ζώα πρέπει να τρέφονται με ζωοτροφές βιολογικής παραγωγής και κατά προτίμηση παραγόμενες στην ίδια μονάδα. Το σιτηρέσιο επιτρέπεται να περιέχει ζωοτροφές μεταβατικού σταδίου μέχρι 30% και αν προέρχονται από την ίδια εκμετάλλευση μέχρι ποσοστού 60%.

Η διατροφή των νεαρών θηλαστικών πρέπει να βασίζεται στο φυσικό και κατά προτίμηση στο μητρικό γάλα για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα, που δεν πρέπει να είναι μικρότερο των τριών μηνών για τα βοοειδή και ιπποειδή, 45 ημερών για τα αιγοπρόβατα και 40 ημερών για τους χοίρους.

Τουλάχιστον το 60% της ξηρής ουσίας του ημερήσιου σιτηρεσίου πρέπει να αποτελείται από χονδροειδείς τροφές, νωπά ή αποξηραμένα χόρτα ή ενσιρωμένες ζωοτροφές. Για τα φυτοφάγα ζώα (βοοειδή, αιγοπρόβατα) η εκτροφή πρέπει να βασίζεται στη βόσκηση. Αν ο κτηνοτρόφος αδυνατεί να προμηθευτεί ζωοτροφές αποκλειστικά βιολογικής παραγωγής τότε μπορεί κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου που λήγει στις 24 Αυγούστου 2005 να χρησιμοποιεί συμβατικές ζωοτροφές σε ένα ποσοστό 10% για τα φυτοφάγα ζώα και 20% για τα μη φυτοφάγα ζώα (χοίροι, πουλερικά), με τον περιορισμό οι πρώτες ύλες των ζωοτροφών αυτών να περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ, Μέρος Γ των Κανονισμών.

5. Πρόληψη ασθενειών και κτηνιατρική αγωγή

Οι γενικές αρχές για πρόληψη ασθενειών περιλαμβάνουν τα εξής:

- Επιλογή κατάλληλων φυλών ή τύπων.
- Εφαρμογή κτηνοτροφικών πρακτικών προσαρμοσμένων στις ανάγκες κάθε είδους, που να προσδίδουν ισχυρή αντοχή στις ασθένειες και την πρόληψη των λοιμώξεων.
- Χρήση ζωοτροφών υψηλής ποιότητας μαζί με τακτική άσκηση και δυνατότητα πρόσβασης σε βοσκότοπους.
- Εξασφάλιση κατάλληλης πύκνωσης των ζώων ώστε να αποφεύγεται ο συνωστισμός με τα συνακόλουθα προβλήματα υγείας σ' αυτά.

Επιτρέπεται η χορήγηση φυτοθεραπευτικών, π.χ. φυτικά εκχυλίσματα, αποστάγματα (εκτός αντιβιοτικών) ή ομοιοπαθητικών προϊόντων (φυτικές, ζωικές ή ανόργανες ουσίες), καθώς και ιχνοστοιχείων και προϊόντων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα III, Μέρος Γ, σημείο 3 των Κανονισμών. Αν η χρησιμοποίηση των προαναφερθέντων προϊόντων αποδειχθεί ή κριθεί αναποτελεσματική για την αντιμετώπιση μιας ασθένειας ή ενός τραύματος τότε με την ευθύνη Κτηνιάτρου επιτρέπεται η χρησιμοποίηση αλλοπαθητικών σύνθετων χημικών φαρμάκων ή αντιβιοτικών με τον όρο, ότι ο χρόνος αναμονής από τη χορήγηση των φαρμάκων αυτών μέχρι την παραγωγή τροφίμων είναι διπλάσιος εκείνου της συμβατικής κτηνοτροφίας ή σε περίπτωση που η περίοδος αυτή δεν προσδιορίζεται να ανέρχεται στις 48 ώρες.

6. Κτηνοτροφικές Πρακτικές

Σαν θέμα αρχής, η αναπαραγωγή θα πρέπει να βασίζεται σε φυσικές μεθόδους με μόνη εξαίρεση την τεχνητή σπερματέγχυση.

Ενέργειες, όπως για παράδειγμα, η τοποθέτηση ελαστικών ιμάντων στις ουρές των προβάτων, η κοπή της ουράς, των δοντιών, του ράμφους ή των κεράτων των ζώων δεν πρέπει να πραγματοποιούνται σε συστηματική βάση, αλλά μόνον κατόπιν αδείας του Ο.Ε.Π. και εφόσον υπάρχει ειδικός λόγος.

Ο χειρουργικός ευνουχισμός επιτρέπεται προκειμένου να διατηρηθεί η ποιότητα των προϊόντων και οι παραδοσιακές πρακτικές παραγωγής.

Απαγορεύεται να κρατούνται τα ζώα δεμένα, εκτός και αν δοθεί άδεια από τον Ο.Ε.Π. για λόγους ασφαλείας ή συνθηκών διαβίωσης των ζώων. Η κατώτερη ηλικία σφαγής είναι 81 ημέρες για τα κοτόπουλα και 140 ημέρες για τις γαλοπούλες.

7. Μεταφορά

Κατά τη μεταφορά των ζώων πρέπει να περιορίζεται κατά το δυνατόν η καταπόνηση τους. Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ηλεκτρικής διέγερσης κατά τη φόρτωση και εκφόρτωση των ζώων, καθώς και η χρησιμοποίηση αλλοπαθητικών ηρεμιστικών πριν και κατά τη διάρκεια της μεταφοράς.

Την περίοδο πριν τη σφαγή και κατά την σφαγή πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο η καταπόνηση των ζώων.

8. Αναγνώριση των κτηνοτροφικών προϊόντων

Τα ζώα και τα κτηνοτροφικά προϊόντα πρέπει να αναγνωρίζονται (σημαίνονται) σε όλα τα στάδια της παραγωγής, παρασκευής, μεταφοράς και εμπορίας τους.

9. Κτηνοτροφική κοπριά

Η συνολική ποσότητα της κοπριάς που διασπείρεται στην εκμετάλλευση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τα 170 κιλά αζώτου κάθε χρόνο και εκτάριο χρησιμοποιούμενης γεωργικής έκτασης. Για να επιτευχθεί το όριο αυτό μειώνεται η συνολική πύκνωση των ζώων σύμφωνα με τις οδηγίες της Εντεταλμένης Υπηρεσίας, η οποία θα πρέπει να λάβει υπόψη της τον Πίνακα του Παραρτήματος VII των Κανονισμών. Επίσης, για τη διατήρηση του ορίου αυτού μπορεί μια βιολογική κτηνοτροφική μονάδα να συνεργάζεται με άλλες βιολογικές εκμεταλλεύσεις για διασπορά σ' αυτές των πλεονασμάτων κοπριάς.

Οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης της κοπριάς πρέπει να έχουν ικανοποιητική χωρητικότητα, ώστε να αποκλείεται το ενδεχόμενο ρύπανσης των υδάτων λόγω άμεσης απόχυσης, διαρροής ή διαπτόσης του εδάφους.

10. Χώροι ελεύθερης διακίνησης, βοσκής και στέγασης των ζώων

Πρέπει να τηρούνται οι εξής γενικές αρχές:

- Οι συνθήκες σταβλισμού των ζώων να ανταποκρίνονται στις βιολογικές και ηθολογικές ανάγκες τους.
- Τα ζώα να έχουν εύκολη πρόσβαση στην τροφή και το νερό.
- Η μόνωση, η θέρμανση και ο προσανατολισμός του κτιρίου να εξασφαλίζουν, ότι η κυκλοφορία του αέρα, η σκόνη, η θερμοκρασία, η σχετική υγρασία της ατμόσφαιρας και η συγκέντρωση αερίων διατηρούνται μέσα σε όρια που δεν είναι επιβλαβή για τα ζώα.
- Τα κτίρια να επιτρέπουν την είσοδο άφθονου φυσικού αερισμού και φωτός.
- Η πύκνωση των ζώων στα κτίρια να εξασφαλίζει άνεση και καλή διαβίωση σ'αυτά, η οποία εξαρτάται ιδιαίτερα από το είδος, τη φυλή και την ηλικία των ζώων.
- Η στέγαση των ζώων δεν είναι υποχρεωτική σε περιοχές με κατάλληλες κλιματικές συνθήκες οι οποίες επιτρέπουν την υπαίθρια διαβίωση των ζώων.
- Οι βοσκές, οι υπαίθριοι χώροι άσκησης και οι χώροι ελεύθερης πρόσβασης των ζώων να παρέχουν επαρκή προστασία από τη βροχή, τον άνεμο, τον ήλιο και τις ακραίες θερμοκρασίες, ανάλογα με τις τοπικές καιρικές συνθήκες και τη συγκεκριμένη φυλή.
- Η υπαίθρια πύκνωση ζώων που εκτρέφονται σε βοσκότοπους να είναι αρκετά χαμηλή, ώστε να αποφεύγεται η κατασκαφή του εδάφους και η υπερβόσκηση της βλάστησης.
-

Μελισσοκομία και μελισσοκομικά προϊόντα

Ο χαρακτηρισμός των μελισσοκομικών προϊόντων ως βιολογικής παραγωγής συνδέεται στενά, τόσο με τα χαρακτηριστικά της μεταχείρισης των κυψελών όσο και με την ποιότητα του περιβάλλοντος. Εξαρτάται, επίσης, από τις συνθήκες εξαγωγής, επεξεργασίας και αποθήκευσης των μελισσοκομικών προϊόντων.

Λεπτομέρειες για τους κανόνες μελισσοκομίας και βιολογικής παραγωγής μελισσοκομικών προϊόντων παρουσιάζονται στο Μέρος Γ του Παραρτήματος II των Κανονισμών.

Τι σημαίνει να είσαι μεταποιητής γεωργικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής

Ο μεταποιητής τέτοιων προϊόντων υποχρεούται να υποβάλλει την επιχείρησή του στο σύστημα ελέγχου και πιστοποίησης σύμφωνα με το Άρθρο 12 του υπό αναφορά Νόμου και του Κανονισμού 6.

1. Τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής κατανέμονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

1.1 Μεταποιημένα προϊόντα που περιέχουν προϊόντα βιολογικής παραγωγής πέραν του 95% των συστατικών τους.

- 1.1.1 Τουλάχιστον το 95% της γεωργικής προέλευσης συστατικών του είναι προϊόντα ή προέρχονται από προϊόντα βιολογικής παραγωγής.
- 1.1.2 Όλα τα άλλα γεωργικής προέλευσης συστατικά του περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I, Μέρος Γ των Κανονισμών του παρόντος Νόμου.
- 1.1.3 Περιέχει μόνο ουσίες του Παραρτήματος I, Μέρος Α των Κανονισμών ως συστατικά μη γεωργικής προέλευσης.
- 1.1.4 Δεν έχει υποβληθεί σε επεξεργασία με ουσίες που δεν περιέχονται στο Παράρτημα I, Μέρος Β των Κανονισμών.
- 1.1.5 Δεν έχει υποβληθεί σε επεξεργασία με ιονίζουσες ακτινοβολίες.
- 1.1.6 Έχει παρασκευαστεί ή εισαχθεί από επιχείρηση που υπόκειται στο σύστημα ελέγχου προϊόντων βιολογικής παραγωγής του Άρθρου 12 του Νόμου και του Κανονισμού 6.
- 1.1.7 Έχει παραχθεί χωρίς τη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών ή και προϊόντων που παράγονται από αυτά.

1.2 Σε μια δεύτερη κατηγορία μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής τοποθετούνται αυτά που τουλάχιστον το 70% της γεωργικής προέλευσης συστατικών τους είναι προϊόντα ή προέρχονται από προϊόντα βιολογικής παραγωγής και πληρούν όλες τις υπόλοιπες προϋποθέσεις της προηγούμενης κατηγορίας (1.1) με μόνη διαφορά ότι στη σήμανση τους πρέπει να αναφέρεται ευκρινώς και χωρίς παραπλανητικό τρόπο το ακριβές επί τοις εκατό ποσοστό των συστατικών γεωργικής προέλευσης που έχουν παραχθεί με τους κανόνες βιολογικής παραγωγής.

Ο Ο.Ε.Π. ελέγχει την προέλευση, το είδος, τις ποσότητες των πρόσθετων, βελτιωτικών ή μέσων επεξεργασίας που χρησιμοποιούνται κατά τη μεταποίηση, καθώς και τη σύνθεση του τελικού προϊόντος.

Πώς γίνεται ο έλεγχος

Λεπτομέρειες για τις ελάχιστες απαιτήσεις ελέγχου και μέτρα ασφάλειας αναφέρονται στο Παράρτημα V των Κανονισμών.

Η διαχείριση του συστήματος ελέγχου ανατίθεται στους Οργανισμούς Ελέγχου και Πιστοποίησης (Ο.Ε.Π.), ενώ η εποπτεία της εφαρμογής του συστήματος ελέγχου ανατίθεται στο Τμήμα Γεωργίας σύμφωνα με το Άρθρο 12, παράγραφος 4 του Νόμου. Επιπλέον έλεγχοι διενεργούνται και από εξουσιοδοτημένους λειτουργούς των οποίων οι αρμοδιότητες περιγράφονται στο Άρθρο 18 του υπό αναφορά Νόμου.

Ο έλεγχος των προϊόντων βιολογικής παραγωγής αρχίζει από το χωράφι και γίνεται σε όλα τα στάδια (δηλαδή παραγωγή, συσκευασία, μεταποίηση και εμπορία) που ακολουθούν τα προϊόντα αυτά.

Κατά την έναρξη εφαρμογής του καθεστώτος ελέγχου ο παραγωγός και ο Ο.Ε.Π. προβαίνουν σε πλήρη περιγραφή της μονάδας και των συγκεκριμένων μέτρων που πρέπει να ληφθούν για διασφάλιση της τήρησης των διατάξεων του υπό αναφορά Νόμου. Μεταξύ άλλων, ο παραγωγός κάθε χρόνο κοινοποιεί στον Ο.Ε.Π. το πρόγραμμα παραγωγής του ανά τεμάχιο.

Επίσης, ο κτηνοτρόφος που εντάσσεται στο σύστημα ελέγχου σε συνεργασία με τον Ο.Ε.Π. συντάσσουν σχετική έκθεση στην οποία περιλαμβάνεται η πλήρης περιγραφή των κτιρίων εκτροφής, των βοσκοτόπων, των υπαίθριων χώρων άσκησης κτλ., των χώρων αποθήκευσης, συσκευασίας και μεταποίησης των ζωικών προϊόντων, των εισροών και όλης γενικά της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης.

Και στις δυο περιπτώσεις υποχρεούνται, μεταξύ άλλων, να τηρούν λογιστικά βιβλία για όλες τις εισροές που χρησιμοποιούν κατά την παραγωγική διαδικασία, καθώς και για τις πωλήσεις γεωργικών προϊόντων που πραγματοποιούν.

Επίσης, απαγορεύεται η εντός της μονάδας αποθήκευση πρώτων υλών διαφορετικών από εκείνες που η χρησιμοποίησή τους συμβαδίζει με τους κανόνες της Βιολογικής Γεωργίας, όπως αυτές περιγράφονται στον Κανονισμό 4, παράγραφος 1, στοιχείο (β), καθώς και στις παραγράφους 4 και 5. Κατά παρέκκλιση των πιο πάνω, στην περίπτωση της κτηνοτροφικής παραγωγής, επιτρέπεται η αποθήκευση κτηνιατρικών αλλοπαθητικών φαρμάκων και αντιβιοτικών στην εκμετάλλευση, υπό τον όρο ότι η συνταγή για τα φάρμακα αυτά έχει δοθεί από Κτηνίατρο στο πλαίσιο των θεραπευτικών αγωγών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ των Κανονισμών και ότι τα φάρμακα αποθηκεύονται σε επιτηρούμενο χώρο και καταχωρούνται στο μητρώο της εκμετάλλευσης.

Ο Ο.Ε.Π. εκτός από αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις, πρέπει να πραγματοποιεί τουλάχιστον μια φορά το χρόνο πλήρη έλεγχο των εγκαταστάσεων της μονάδας. Επίσης, μπορεί να διενεργεί δειγματοληψίες για την ανίχνευση προϊόντων απαγορευμένων από τον παρόντα Νόμο. Οι δειγματοληψίες είναι υποχρεωτικές όταν υπάρχουν υπόνοιες για χρησιμοποίηση απαγορευμένου προϊόντος. Ο παραγωγός πρέπει να παρέχει στον Ο.Ε.Π. πρόσβαση τόσο στους χώρους αποθήκευσης, παραγωγής και στα αγροτεμάχια όσον και στα λογιστικά βιβλία και άλλα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία. Επιπλέον, ο παραγωγός υποχρεούται να παρέχει στον Οργανισμό οποιαδήποτε πληροφορία κριθεί αναγκαία για την επιθεώρηση. Μετά από κάθε επίσκεψη συντάσσεται έκθεση επιθεώρησης που συνυπογράφεται από τον υπεύθυνο της ελεγχθείσας μονάδας.

Όταν ένας επιχειρηματίας, εκτός από τις μονάδες βιολογικής παραγωγής, διαθέτει και μονάδες συμβατικής γεωργίας στην ίδια περιοχή τότε και οι τελευταίες υπόκεινται σε σύστημα ελέγχου που προβλέπει τα εξής:

- Την περιγραφή της μονάδας με ένδειξη των αγροτεμαχίων και των χώρων αποθήκευσης και παραγωγής τόσο των προϊόντων όσον και των πρώτων υλών (φυτοφάρμακα, λιπάσματα, σπόροι κλπ).
- Τη γνωστοποίηση στον Ο.Ε.Π. του λεπτομερούς προγράμματος παραγωγής φυτικών προϊόντων ανά αγροτεμάχιο.

- Την τήρηση λογιστικών βιβλίων και τη φύλαξη αποδείξεων που να επιτρέπουν στον Ο.Ε.Π. να ελέγχει τόσο την καταγωγή, φύση, ποσότητες και χρήση όλων των πρώτων υλών (φυτοφάρμακα, λιπάσματα, σπόροι κλπ) που αγοράστηκαν από τη μονάδα, όσο και τη φύση, την ποσότητα και τους παραλήπτες όλων των πωληθέντων γεωργικών προϊόντων.
- Την απαγόρευση της καλλιέργειας της ίδιας ποικιλίας και με τις δυο μεθόδους παραγωγής (δηλ. συμβατική και βιολογική γεωργία). Ισχύουν οι εξαιρέσεις, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα V, Τμήμα Α1, παράγραφος (9) των Κανονισμών.

Επιπλέον των όσων αναφέρονται πιο πάνω για το σύστημα ελέγχου των φυτικών προϊόντων βιολογικής παραγωγής ειδικά για τα **αυτοφυή φυτά**, ο παραγωγός είναι υποχρεωμένος να παρέχει εγγύηση εκ μέρους του και αν κριθεί αναγκαίο και εκ μέρους τρίτων ότι:

- στις εκτάσεις που δραστηριοποιείται δεν έχουν χρησιμοποιηθεί άλλα προϊόντα εκτός εκείνων που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Κανονισμού και για χρονικό διάστημα τριών ετών πριν από τη συλλογή,
- η συλλογή δεν επηρεάζει τη σταθερότητα του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση των ειδών στην περιοχή συλλογής.

Στις μονάδες μεταποίησης και συσκευασίας ο έλεγχος γίνεται με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης και παρασκευαστή ή συσκευαστή. Η συμφωνία αυτή αφορά:

- Τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν σε επίπεδο μονάδας, προκειμένου να διασφαλιστεί η τήρηση των διατάξεων του υπό αναφορά Νόμου.
- Την περιγραφή των εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούνται για τη μεταποίηση, τη συσκευασία και την αποθήκευση των γεωργικών προϊόντων προ και μετά τις παραπάνω εργασίες.
- Την τήρηση λογιστικών βιβλίων που δίνει τη δυνατότητα στον έλεγχοντα να επαληθεύσει την καταλληλότητα των υλών που χρησιμοποιούνται, καθώς και την αντιστοιχία μεταξύ των ποσοτήτων που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες και αυτών που αφορούν τα προϊόντα που τίθενται σε εμπορία.

Επίσης, ελέγχεται η προέλευση, το είδος, οι ποσότητες των προσθέτων βελτιωτικών ή μέσων επεξεργασίας που χρησιμοποιούνται κατά τη μεταποίηση, καθώς και η σύνθεση των τελικών προϊόντων.

Οι εισαγωγείς προϊόντων βιολογικής παραγωγής από τρίτες χώρες και χώρες-μέλη της Ε.Ε. αποτελούν, επίσης, αντικείμενο ελέγχου που αφορά:

- Την πλήρη περιγραφή των εγκαταστάσεων του εισαγωγέα και των δραστηριοτήτων εισαγωγής, καθώς και των σημείων εισόδου των προϊόντων στην Κυπριακή Δημοκρατία,
- την τήρηση λογιστικών βιβλίων,
- τη δέσμευση του εισαγωγέα ότι τηρεί τις διαδικασίες του Άρθρου 17 του Νόμου και του Κανονισμού 7,
- την έγκαιρη ενημέρωση του Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης για κάθε εισαγόμενη παρτίδα προϊόντων μέσα στην Κυπριακή Δημοκρατία.
-

Διαδικασία εισαγωγής προϊόντων βιολογικής παραγωγής

1. Η εισαγωγή και εμπορία προϊόντων βιολογικής παραγωγής από κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπεται εφόσον αυτά φέρουν σήμα και άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν ότι έχουν τύχει ελέγχου από Ο.Ε.Π. εγγεγραμμένο σε κράτος-μέλος, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) 2092/91 του Συμβουλίου.

2. Η εισαγωγή και εμπορία προϊόντων βιολογικής παραγωγής από τρίτες χώρες επιτρέπεται εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στους Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου. Τέτοια προϊόντα μπορούν να κυκλοφορήσουν στο εμπόριο μόνον εφόσον:

- κατάγονται από συγκεκριμένη περιοχή ή μονάδα παραγωγής τρίτης χώρας η οποία περιλαμβάνεται σε κατάλογο που εκδίδεται με διάταγμα του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.
- η αρμόδια αρχή ή οργανισμός της τρίτης χώρας έχει εκδώσει πιστοποιητικό ελέγχου προς την Κυπριακή Δημοκρατία, ως το υπόδειγμα που ορίζεται στο Παράρτημα VI των Κανονισμών το οποίο τυγχάνει της έγκρισης, πριν την εισαγωγή, της Ε.Υ. και συνοδεύει τα εμπορεύματα κατά την εισαγωγή και που βεβαιώνει ότι η συγκεκριμένη παρτίδα πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

- έχει παραχθεί με σύστημα παραγωγής στο οποίο εφαρμόζονται κανόνες ισοδύναμοι με εκείνους του Άρθρου 11 του Νόμου και του Κανονισμού 4, και
- έχει υποβληθεί σε καθεστώς ελέγχου ισοδύναμο με αυτό που προβλέπεται στο Άρθρο 12 του Νόμου και του Κανονισμού 6.

Ο Ο.Ε.Π. ελέγχει τους εισαγωγείς προϊόντων βιολογικής παραγωγής τόσο από κράτη - μέλη της Ε.Ε. όσο και από τρίτες χώρες όσον αφορά:

- την πλήρη περιγραφή των εγκαταστάσεων του εισαγωγέα και των δραστηριοτήτων εισαγωγής,
- την τήρηση λογιστικών βιβλίων,
- την έγκαιρη ενημέρωση του ίδιου του Ο.Ε.Π. για κάθε εισαγόμενη παρτίδα προϊόντων βιολογικής παραγωγής, ούτως ώστε να γίνεται σαφής διαχωρισμός τους από παρόμοια προϊόντα μη βιολογικής παραγωγής,
- την αναγνώριση, σήμανση και διαφήμιση προϊόντων βιολογικής παραγωγής.
-

Τρόπος σήμανσης και διαφήμισης των προϊόντων βιολογικής παραγωγής

1. Ένα προϊόν βιολογικής παραγωγής θεωρείται ότι φέρει ενδείξεις σχετικά με το βιολογικό τρόπο παραγωγής του, όταν στη σήμανση, διαφήμιση ή τα εμπορικά έγγραφα αναγράφεται μια από τις πιο κάτω ενδείξεις που χρησιμοποιούνται στο κάθε κράτος-μέλος:

Ισπανικά:	ecologico
Δανικά:	okologisk
Γερμανικά:	ökologisch
Ελληνικά:	βιολογικό
Αγγλικά:	organic
Γαλλικά:	biologique
Ιταλικά:	biologico
Ολλανδικά:	biologisch
Πορτογαλικά:	biológico
Φιλανδικά:	luonnonmukainen
Σουηδικά:	ekologisk

Μόνο επιχειρηματίες που είναι εγγεγραμμένοι στο Μητρώο, είναι ενταγμένοι στο σύστημα ελέγχου, έχουν αποκτήσει το σχετικό πιστοποιητικό και πληρούν γενικά τις διατάξεις, της υπό αναφορά νομοθεσίας δικαιούνται να χρησιμοποιούν τον όρο “βιολογικό” ή συντμήσεις ή παράγωγά του.

2. Για λόγους προστασίας του όρου «βιολογικό» που πρέπει να χρησιμοποιείται στα κυπριακά προϊόντα βιολογικής παραγωγής και που αναφέρεται σε συγκεκριμένη μέθοδο παραγωγής ή παρασκευής γεωργικών προϊόντων και ειδών διατροφής βιολογικής παραγωγής, καθώς και για λόγους προστασίας των καταναλωτών, απαγορεύεται η χρήση για σκοπούς σήμανσης ή διαφήμισης των όρων «οίκο», «οργανικό», «οικολογικό» ή άλλων συναφών όρων, δυνάμενων να προκαλέσουν σύγχυση, με άλλα γεωργικά προϊόντα και είδη διατροφής.

3. Σε ένα μη μεταποιημένο γεωργικό προϊόν βιολογικής παραγωγής μπορεί στη σήμανση ή διαφήμιση του να γίνεται αναφορά για το βιολογικό τρόπο παραγωγής εφόσον το προϊόν αυτό:

3.1 Φέρει ενδείξεις που τονίζουν ότι πρόκειται για γεωργικό τρόπο παραγωγής.

3.2 Έχει παραχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 11 του Νόμου και τον Κανονισμό 4 ή έχει εισαχθεί από κράτη - μέλη της Ε.Ε. ή τρίτες χώρες στα πλαίσια του καθεστώτος που προβλέπεται στο Άρθρο 17 του Νόμου και του Κανονισμού 7.

3.3 Έχει παραχθεί ή εισαχθεί από επιχειρηματία που έχει υποβληθεί στο σύστημα ελέγχου που προβλέπεται στο Άρθρο 12 και τον Κανονισμό 6.

4. Τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής για να φέρουν ενδείξεις περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής τους πρέπει να πληρούν τις προϋποθέσεις που τίθενται στον Κανονισμό 3, παραγράφους (2) και (5). Για δε τα μεταποιημένα προϊόντα όπου το ποσοστό συστατικών βιολογικής παραγωγής κυμαίνεται μεταξύ 70% και 95% επιβάλλεται στη σήμανση τους να υπάρχει η εξής φράση: «Χ% των συστατικών γεωργικής προέλευσης έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες της βιολογικής παραγωγής».

5. Όλα τα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής που παράγονται, εισάγονται, γίνονται αντικείμενο εμπορίας ή μεταποιούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να φέρουν σχετική σήμανση στην οποία να αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

5.1 Εμπορικά χαρακτηριστικά του παραγωγού κτλ. σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθεσίες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να αναγράφεται ο όρος «βιολογικό» ή συντμήσεις κτλ. όπως έχει προαναφερθεί.

5.2 Το όνομα και τον κωδικό αριθμό του Ο.Ε.Π. στον οποίο υπόκειται ο επιχειρηματίας.

5.3 Το λογότυπο σε περίπτωση που η Ε.Υ. ορίσει τέτοιο.

5.4 Τη σύσταση, τον κατάλογο των συστατικών γεωργικής και μη γεωργικής προέλευσης και τον τρόπο παρασκευής όσον αφορά τα γεωργικά μεταποιημένα προϊόντα.

5.5 Τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής τα οποία βρίσκονται σε μεταβατικό στάδιο.

6. Επίσης, ο επιχειρηματίας μπορεί να χρησιμοποιεί την ένδειξη: «Βιολογική Γεωργία – Σύστημα Ελέγχου, Νόμος 160 (I) του 2001» στην σήμανση ή διαφήμιση των προϊόντων βιολογικής παραγωγής, με την οποία υποδηλώνεται ότι τα προϊόντα υπόκεινται στο ειδικό καθεστώς ελέγχου, εφόσον τα προϊόντα αυτά:

6.1 Πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος Νόμου και Κανονισμών και ειδικότερα όσον αφορά τη σήμανση και το σύστημα ελέγχου.

6.2 Πωλούνται απευθείας σε σφραγισμένες συσκευασίες από τον παραγωγό ή τον παρασκευαστή στον τελικό καταναλωτή ή διατίθενται στο εμπόριο ως προσυσκευασμένα τρόφιμα. Σε περίπτωση απευθείας πώλησης από τον παραγωγό ή τον παρασκευαστή στον τελικό καταναλωτή δεν απαιτείται σφραγισμένη συσκευασία όταν η σήμανση επιτρέπει το σαφή και αδιαμφισβήτητο προσδιορισμό του προϊόντος όσον αφορά την ένδειξη αυτή.

6.3 Ανεξάρτητα με την εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης σχετικής νομοθεσίας, φέρουν στη σήμανση τους το όνομα ή/και την εμπορική επωνυμία του παραγωγού, του παρασκευαστή ή του πωλητή, καθώς και το όνομα ή τον κωδικό αριθμό του Ο.Ε.Π.

7. Στη σήμανση ή τη διαφήμιση δεν μπορεί να υπάρχει κανένας ισχυρισμός που να δημιουργεί στον αγοραστή την εντύπωση ότι η ένδειξη «Βιολογική Γεωργία – Σύστημα Ελέγχου, Νόμος 160 (I) του 2001» αποτελεί εγγύηση ότι το προϊόν είναι ανώτερης ποιότητας από άποψη οργανοληπτικών κριτηρίων, θρεπτικής αξίας ή υγιεινής διατροφής.

8. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παρατυπία σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 10,11 και 12 και του Παραρτήματος V των Κανονισμών, οι Ο.Ε.Π. οφείλουν να αφαιρούν από τον επιχειρηματία το δικαίωμα να χρησιμοποιεί την εν λόγω ένδειξη για χρονικό διάστημα που καθορίζεται από κοινού με την Ε.Υ.

9. Στη σήμανση των προϊόντων μιας μονάδας που βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο πρέπει να αναγράφεται η φράση «**Προϊόν σε μεταβατικό στάδιο προς τη βιολογική γεωργία**», με το χρώμα, το μέγεθος και τον τύπο των γραμμάτων αυτών να μην είναι εμφανέστερα από την ονομασία πώλησης του προϊόντος. Επίσης, οι λέξεις «προς τη βιολογική γεωργία» να μην είναι εμφανέστερες από τις λέξεις «προϊόν σε μεταβατικό στάδιο».

Κατάλληλη συσκευασία και τα υλικά συσκευασίας

Όπως ισχύει για όλα τα προϊόντα ανθρώπινης διατροφής, έτσι και για τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής, τα υλικά συσκευασίας πρέπει να πληρούν τις διατάξεις του Περί Τροφίμων (Ελεγχος και Πώληση) Νόμων του 1996 μέχρι 2001 και των Κανονισμών που εκδίδονται με βάση αυτούς και άλλης σχετικής εθνικής νομοθεσίας. Ειδικότερα όμως για τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής, τα υλικά συσκευασίας πρέπει να είναι φιλικά προς το περιβάλλον, αν είναι δυνατό να είναι ανακυκλώσιμα ή να μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν και στην περίπτωση αυτή να χρησιμοποιούνται μόνο για συσκευασία προϊόντων βιολογικής παραγωγής.

Στο Παράρτημα IV των Κανονισμών του υπό αναφορά Νόμου, παρατίθεται κατάλογος τόσο των επιτρεπόμενων υλικών συσκευασίας, όσο και των απαγορευμένων.

Επιβαλλόμενες κυρώσεις

Οποιοδήποτε πρόσωπο (π.χ. επιχειρηματίας) στον οποίο επιβάλλονται υποχρεώσεις με βάση την υπό αναφορά νομοθεσία, παραλείψει να συμμορφωθεί σε οποιαδήποτε διατάξεις αυτής είναι ένοχο αδικήματος και υπόκειται σε ποινή προστίμου που δεν υπερβαίνει τις χίλιες λίρες. Στην περίπτωση δεύτερου ή μεταγενέστερου αδικήματος το πρόστιμο μπορεί να ανέλθει στις πέντε χιλιάδες λίρες ή/και να επιβληθεί ποινή φυλάκισης μέχρι έξι μήνες.

Επιπλέον των πιο πάνω, η Ε.Υ., κατόπιν υποβολής παραπόνου ή αυτεπάγγελτα, εξετάζει παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος Νόμου και σε περίπτωση που διαπιστώσει παράβαση του Νόμου τότε μπορεί να προβεί σε μια από τις πιο κάτω ενέργειες:

- Να διατάξει τον παραβάτη όπως σε τακτή προθεσμία τερματίσει την παράβαση και αποφύγει επανάληψή της στο μέλλον.
- Να επιβάλει διοικητικό πρόστιμο μέχρι χίλιες λίρες.
- Να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας του Ο.Ε.Π.